……..
Imię i nazwisko ucznia

……
Pełna nazwa szkoły

KONKURS HISTORYCZNY
DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ
ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH
ROK SZKOLNY 2020/2021

ETAP DRUGI

Instrukcja dla ucznia

1. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 90 minut.
2. Zestaw konkursowy zawiera 20 zadań.
3. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
4. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
5. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.
6. Nie używaj korektora i długopisu ścieralnego.
7. W nawiasach obok numerów zadań podano liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie.

POWODZENIA!

Maksymalna liczba punktów	**40**
Uzyskana liczba punktów	

Zadanie 1. (3 p.)

Na podstawie mapy, a także ilustracji oraz wiedzy własnej odpowiedz na poniższe pytania. Przy informacjach umieszczonych w tabeli dopisz odpowiednie cyfry.

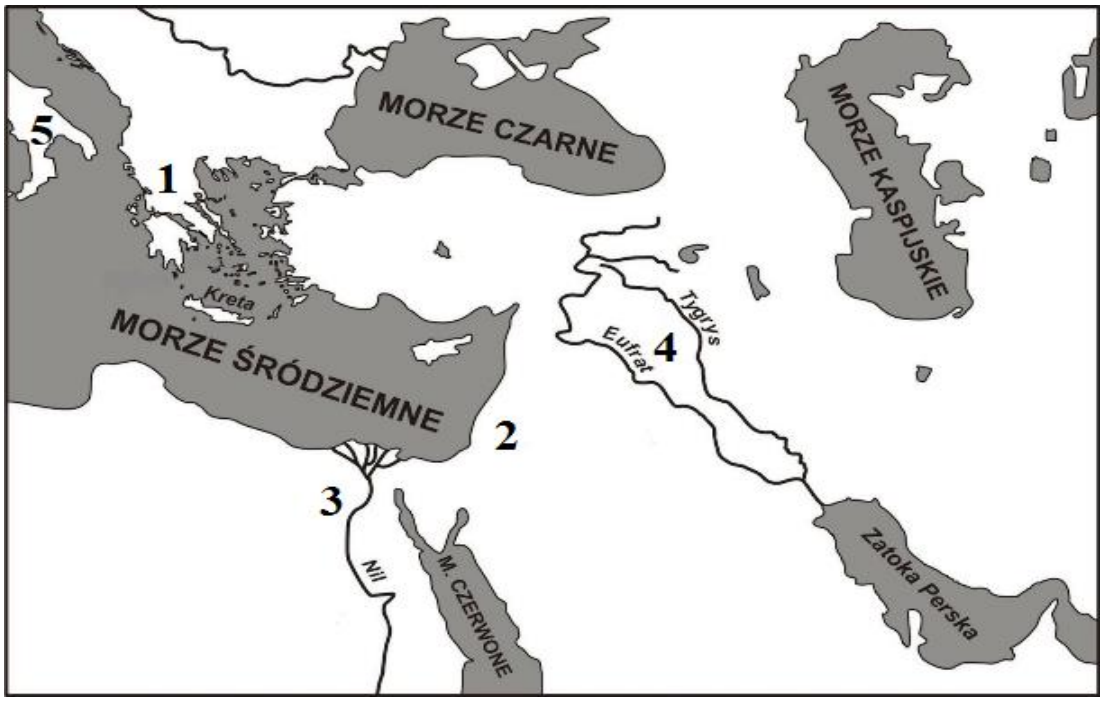

Źródło:http://bdp.ibe.edu.pl/public/files/media/historia/mapa-wschodu.png

pl.freepik.com

budowle.pl

turystyka.wp.pl

lp.	informacja	nr na mapie
1.	Powstała tam religia, z którą związany jest symbol na ilustracji C.	
2.	Powstały tam Wiszące ogrody Semiramidy – jeden z cudów świata starożytnego.	
3.	Powstała tam budowla pokazana na ilustracji A.	
4.	Bogów wyobrażano sobie tam w sposób przedstawiony na ilustracji B.	
5.	Uczeni umieli przeprowadzać operacje na otwartym mózgu, a także stosowali mumifikację.	

Zadanie 2. (1 p.)

Plan dotyczy jednej z bitew wojen grecko - perskich. Była to:

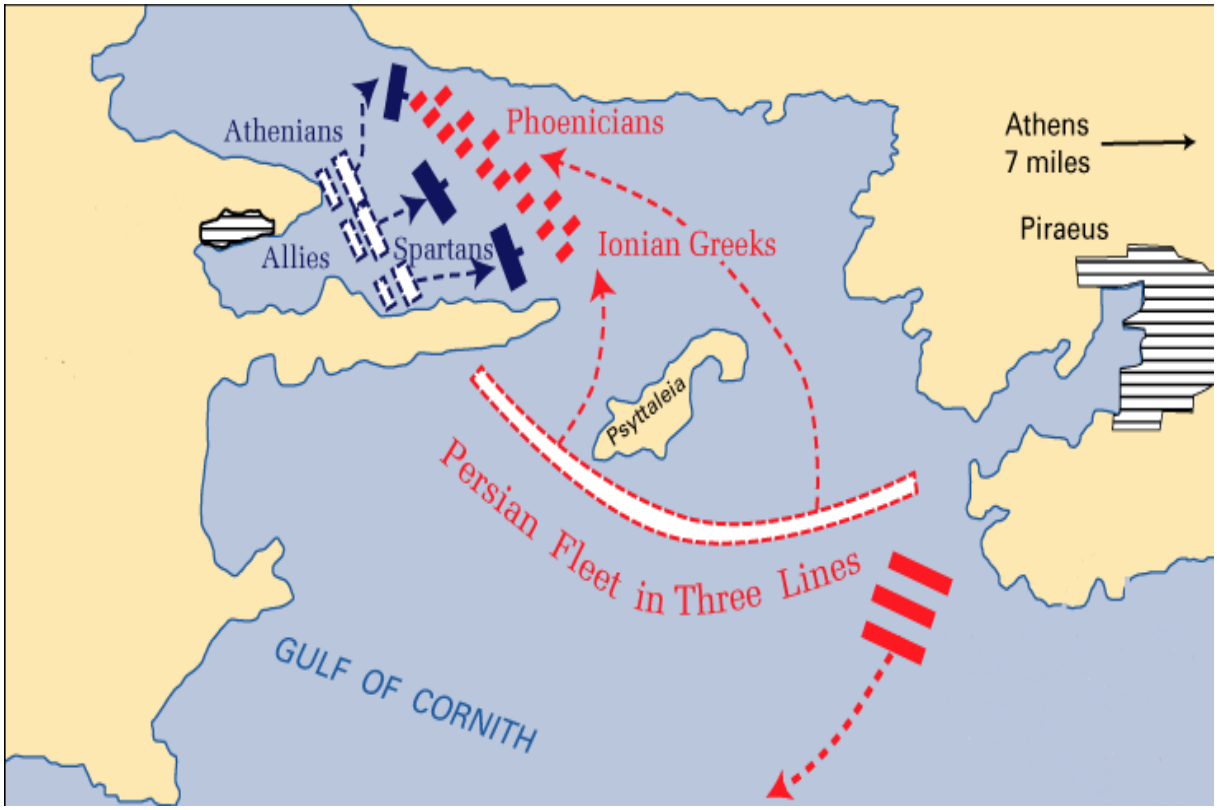

pl.wikipedia.org

A. Bitwa w Wąwozie Termopilskim 480 r. p.n.e.

B. Bitwa pod Maratonem 490 r. p.n.e.

C. Bitwa pod Platejami 479 r. p.n.e.

D. Bitwa u wybrzeży Salaminy 480 r. p.n.e.

Zadanie 3. (2 p.)

Po przeczytaniu poniższego tekstu, zapoznaniu się z mapą oceń prawdziwość podanych poniżej mapy zdań, które dotyczą opisanego wydarzenia.

"Gdy możni dokonali oznaczenia działów królestwa i podzielili je na trzy części, trzej królowie, zjechawszy się w sierpniu w mieście galijskim Verdun, rozdzielił państwo pomiędzy siebie: Ludwik mianowicie otrzymał część wschodnią, Karol zaś dzierżył zachodnią. Lotariuszowi, najstarszemu z nich, los przydzielił środkową, leżącą między dwoma poprzednimi. Po zawarciu pomiędzy sobą pokoju i umocnieniu go przysięgą bracia powrócili do domów, aby zarządzać i strzec części swojego królestwa."

Wiek V–XV w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1997, s. 74–75.

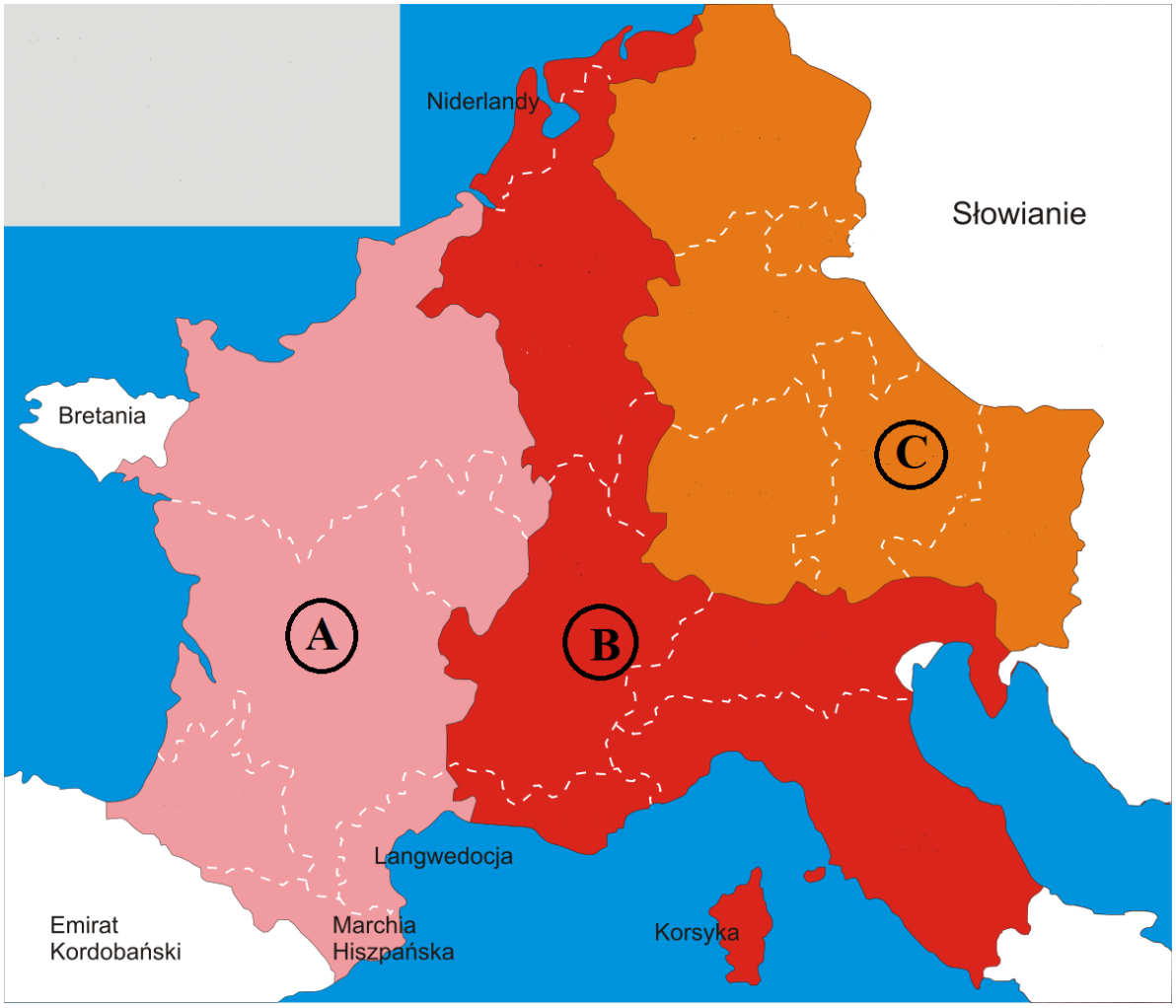

pl.wikipedia.org

Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Na mapie przedstawiony został podział państwa Franków między synów Karola Wielkiego.	**P**	**F**
W wyniku podziału państwa Franków Lotar otrzymał ziemie położone na zachód od posiadłości Karola Łysego.	**P**	**F**
Ziemie oznaczone literą C otrzymał Ludwik.	**P**	**F**
Wydarzenia opisane w tekście oraz zobrazowane mapą miały miejsce w IX wieku.	**P**	**F**

Zadanie 4. (2 p.)

Przeczytaj fragment Kroniki Polskiej Galla Anonima. Na podstawie tekstu źródłowego oraz wiedzy własnej odpowiedz na poniższe pytania.

[…] objąwszy księstwo zaczął dawać dowody zdolności umysłu i sił cielesnych oraz częściej napastować ludy [sąsiednie] dookoła. Dotychczas jednak w takich pogrążony był błędach pogaństwa, że wedle swego zwyczaju siedmiu żon zażywał. W końcu zażądał w małżeństwo jednej bardzo dobrej chrześcijanki z Czech, […]. Lecz ona odmówiła poślubienia go, jeśli nie

zarzuci owego zdrożnego obyczaju i nie przyrzeknie zostać chrześcijaninem. Gdy zaś on [na to] przystał, że porzuci ów zwyczaj pogański i przyjmie sakramenta wiary chrześcijańskiej, pani owa przybyła do Polski z wielkim orszakiem [dostojników] świeckich i duchownych, ale nie pierwej podzieliła z nim łoże małżeńskie, aż powoli a pilnie zaznajamiając się z obyczajem chrześcijańskim i prawami kościelnymi, wyrzekł się błędów pogaństwa i przeszedł na łono matki – Kościoła.

Kronika polska, Anonim tzw. Gall, oprac. M. Plezia, Wrocław 2008, s.17.

A. Podaj imię księcia, o którym mówi tekst. …….
B. Jak miała na imię *chrześcijanka z Czech*? ……
C. Jaki warunek musiał spełnić ówczesny władca, by ją poślubić?
……..
……
……
D. Podaj rok wydarzenia oznaczającego przyjęcie *sakramentów wiary chrześcijańskiej*.
……

Zadanie 5. (3 p.)

Zapoznaj się z ilustracjami, a następnie wykonaj polecenia.

A.

www.docwiczenia.pl

B.

kadrinazi.blogspot.com

C.

www.docwiczenia.pl

D.

www.docwiczenia.pl

a) Dokończ zdania. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

1. Wojownicy należący do drużyny Mieszka I zostali ukazani na ilustracjach

A. C i D.

B. A i D.

C. B i C.

D. A i C.

2. Członków lekkozbrojnej piechoty, wchodzącej w skład drużyny książęcej, nazywano

A. hoplitami.

B. rajtarami.

C. rycerzami.

D. tarczownikami.

b) Oceń czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz literę „P" przy zdaniach prawdziwych, a „F" – przy fałszywych.

Ciężkozbrojnych wojowników drużyny nazywano rycerzami.	**P**	**F**
Wojowie Mieszka I byli uzbrojeni w miecze, włócznie, topory i tarcze, a ich ciała były chronione przez kolczugi oraz hełmy typu szyszak.	**P**	**F**
Do obowiązków członków drużyny Mieszka I oprócz służby zbrojnej należało także zajmowanie się jakimś rzemiosłem.	**P**	**F**

Zadanie 6. (1 p.)

W jakich miastach znajdują się budowle ukazane na zdjęciach?

pl.wikivoyage.org

……..

pl.wikipedia.org

……..

Zadanie 7. (3 p.)

Wykonaj polecenia dotyczące zamieszczonej mapy.

wlaczpolske.pl

a) Podkreśl prawidłową odpowiedź. Mapa przedstawia Polskę w okresie

A. panowania dynastii Piastów. B. unii polsko-litewskiej. C. rządów Przemyślidów.

b) Uzupełnij zdanie.

W przedstawionym na mapie okresie Polska na północnym - wschodzie graniczyła z …..... [plemię].

c) Określ, czy podane zdania są fałszywe, czy prawdziwe.

1.	Polska i Węgry toczyły spór o Śląsk.	P	F
2.	Za panowania Bolesława Krzywoustego Ruś Halicka należała do Polski.	P	F

Zadanie 8. (1 p.)

Na podstawie treści mapy zaproponuj dla niej tytuł.

Uwaga : tytuł powinien zawierać określenie tematu, czasu i przestrzeni np. *Rozpad Imperium Osmańskiego w Europie w XIX wieku.*

wlaczposke.pl

……..

Zadanie 9. (3 p.)

Na podstawie tekstu i wiedzy własnej wykonaj polecenia.

Przede wszystkim więc przyrzekamy, dając nasze słowo królewskie, że wszystkim mieszkańcom naszego królestwa zachowamy w całości wszystkie prawa, które przyznali im nasi poprzednicy. Nie będziemy nakazywać, aby komukolwiek odbierano dobra, nie każemy nikogo więzić, jeśli wpierw sądownie nie udowodnią mu winy. Dalej przyrzekamy, że gdy wypadnie nam wyruszyć na wyprawę poza granice królestwa, wszystkim ziemianom naszym, którzy z nami pójdą, przez czas trwania wyprawy płacić będziemy według praw ziemskich [...]. Dalej przyrzekamy, że odtąd od ziemian lub ich ludzi nie będziemy żądać żadnych opłat lub danin czworaków lub sześciu groszy, lecz poprzestaniemy zgodnie z dawnym zwyczajem na pobieraniu opłaty dwóch groszy od każdego łanu. [...]. Dalej postanawiamy, że dzierżawcy naszych dóbr, mieszkańcy naszych miast i tubylcy, a także duchowni powinni na żądanie

zwracać zbiegów tym, od których uciekli, i do zwrócenia ich zobowiązani są według zwyczajowego prawa ziemskiego; jeśliby zaś wezwani nie uczynili tego i nie dbali o zwrócenie zbiegów, wtedy domagającemu się zwrotu zbiegów mają za karę zapłacić trzy grzywny i trzy sądowi, lecz po zapłaceniu takiej kary mimo to zobowiązani będą zwrócić zbiegów.

[Statuty nieszawskie]

M. Sobańska-Bondaruk, S.B.Lenard, Ćwiczenia źródłowe dla gimnazjum, Warszawa 2002, str. 109.

A) Napisz, który władca był wystawcą powyższego dokumentu (podaj imię, nazwisko/przydomek). ……

B) Wymień dwa zobowiązania króla, o których mowa w tekście.
.....……
……..……
……
……

C) Wyjaśnij, w jakim przypadku ziemianie mieli otrzymywać wynagrodzenie za udział w wyprawie wojennej.
.....
.....……..
……..……
……..……
……..

Zadanie 10. (1 p.)

Podpisz poniższe wynalazki, które ułatwiały podróże podczas wielkich odkryć geograficznych.

A.

pl.depositphotos.com

…….

B.

giftdeco.pl

……

Zadanie 11. (2 p.)

Na podstawie ilustracji oraz tekstu odpowiedz na pytania.

Najbardziej (…) podobały się … wawelskie ustępy (luksus niewystępujący w jego ojczyźnie) oraz widelce (zresztą przez niego potem upowszechnione w świecie). Mimo to młody król uważał Polskę za nudną, barbarzyńską i zbyt zimną, ale to w ukochanej […] otrzymał morderczy cios sztyletem w 1589 r. (…) Polacy byli zdziwieni: król nie uczył się języka polskiego, porozumiewał się z poddanymi w swoim języku ojczystym lub po włosku…

G. Szymanowski, Od renesansu do rewolucji październikowej. Podręcznik kl . 2 Gimnazjum, Kraków 2001

dzieje.pl

A. Którego władcy dotyczy opis oraz zdjęcie?

……

B. W którym wieku został królem Polski?

……

C. Z jakiego kraju pochodził władca?

……

D. W jakich okolicznościach został królem Polski?

……

……

Zadanie 12. (3 p.)

Na podstawie tekstu i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na pytania.

List Bohdana Chmielnickiego do cara moskiewskiego Aleksego Michajłowicza, 1648

„Stwórca zbawiciel nasz Jezus Chrystus zmiłował się nad krzywdami ludzi ubogich [...] łaską i miłosierdziem swoim nas opromienił [...], dwa wojska z tabory wielkimi pomógł nam Pan Bóg zwyciężyć i trzech hetmanów za żywa wziąć [...], najsampierw na Żółtej Wodzie [...] potem [...] pod Korsuniem [...]. Doszła nas wieść [...], że króla pana naszego rzeczywiście śmierć zabrała. Życzylibyśmy sobie takiego władcy i pana w swej ziemi, jak wasza cesarska mość, prawosławny, chrześcijański car [...]; myśmy całym wojskiem zaporoskim waszej cesarskiej mości usłużyć gotowi."

M. Ferenc, *Epoka nowożytna. Teksty źródłowe. Tematy lekcji i zagadnienia do historii w szkole średniej*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2001, s. 156–157.

A. O czyjej śmierci wspomina Chmielnicki w tym liście? Podaj jego imię, nazwisko/dynastię. …….

B. Dlaczego Chmielnicki uważa, że car byłby dobrym władcą Kozaków?

……..

……..

C. Jaką funkcję wojskową [podaj właściwą nazwę] pełnił Chmielnicki w wojskach kozackich?

……

Zadanie 13. (2 p.)

Przeczytaj uważnie poniższy tekst, a następnie uzupełnij zdania.

„Twierdza wznosiła się na wysokiej skale nad Smortyczą, w miejscu trudno dostępnym dla napastnika. Osman podobno długo się przyglądał fortyfikacjom. Po długim milczeniu zapytał wreszcie „Kto zbudował ten zamek?" Na to jeden z dostojników odpowiedział „Podobno sam Bóg". „To niechże i sam Bóg go zdobywa" powiedział zdenerwowany sułtan i zawrócił swoje wojska spod zamku".

Źródło: http://historykon.pl

Janusz Wałek, Dzieje Polski w malarstwie i poezji, W- wa 1987, str. 49.

pl.wikipedia.org

1. Twierdza, którą zobaczył Osman znajdowała się w .....

2. Została ona przedstawiona na ilustracji literą .....

3. Turcy zdobyli twierdzę w roku .....

4. Królem Polski był wówczas .....

Zadanie 14. (2 p.)

Podaj nazwy stylów architektonicznych oraz jedną cechę charakterystyczną widoczną na poniższych ilustracjach.

eszkola.pl

A ……...

……...

pl.wikipedia.org

B ……...

……...

Zadanie 15. (2 p.)

Do podanych niżej krótkich charakterystyk dopisz odpowiednie nazwiska postaci. Odpowiedzi wybierz spośród podanych:

Stefan Czarniecki, Jan Karol Chodkiewicz, Stanisław Koniecpolski, Jerzy Lubomirski, Stanisław Żółkiewski, Jarema Wiśniowiecki.

Lp.	Charakterystyka postaci	Postać
1.	Znakomity wódz. Uczestnik wojen ze Szwecją i Moskwą oraz walk z Tatarami i kozakami. W czasie „potopu" szwedzkiego organizował wojnę podjazdową. Zwyciężył Szwedów pod Warką w 1656 roku. Od 1665 roku hetman polny koronny.	
2.	Jeden z największych dowódców europejskich XVII w. Hetman wielki litewski od 1605 r. Zwyciężył Szwedów w bitwie pod Kircholmem w 1605 r., a rokoszan sandomierskich pod Guzowem w 1607 r. Zmarł w oblężonym przez Turków Chocimiu.	
3.	Wybitny wódz. Hetman i kanclerz wielki koronny od 1618 roku. Uczestnik walk z Kozakami i Szwedami. Pokonał wojska moskiewskie w bitwie pod Kłuszynem w 1610 roku. Zginął podczas odwrotu spod Cecory w 1620 roku.	
4.	Wojewoda ruski, główny przeciwnik Bohdana Chmielnickiego zwany „młotem na Kozaków", obrońca Zbaraża, ojciec polskiego króla.	

Zadanie 16. (2 p.)

Rysunek przedstawia znany XVIII – wieczny wynalazek.

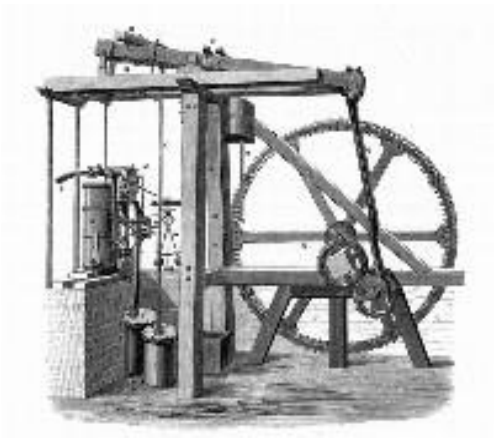

A. Podaj nazwisko wynalazcy oraz nazwę wynalazku - ……
……

B. Podaj dwa przykłady zastosowania tego wynalazku - ……
……
……
……
……
……

Zadanie 17. (1 p.)

Podane w tabeli wydarzenia nowożytne uporządkuj chronologicznie, wskazując to, które było pierwsze, i to, które było ostatnie. Przy pierwszym wpisz cyfrę 1, przy ostatnim cyfrę 6.

Hołd pruski	
Bitwa pod Wiedniem	
Konfederacja warszawska	
Uniwersał połaniecki	
Założenie Szkoły Rycerskiej	
Potop szwedzki	

Zadanie 18. (1 p.)

Zaznacz podpunkt, w którym ułożono chronologicznie wydarzenia zilustrowane poniżej.

1.

twojahistoria.pl

2.

polskieradio24.pl

3.

pl.wikipedia.org

4.

parismuseescollections.paris.fr

A. 1 – 2 – 3 – 4 **B.** 4 – 1 – 2 – 3 **C.** 1 – 4 – 2 – 3 **D.** 1 – 3 – 4 – 2

Zadanie 19. (2 p.)

Wykonaj polecenia dotyczące zamieszczonych ilustracji.

fotoforum.gazeta.pl

wikipedia.pl

a) Podaj imię i nazwisko postaci z ilustracji A i B otoczonych elipsą.

A - ……

B - ……

b) Podaj nazwę powstania, podczas którego rozegrała się bitwa przedstawiona powyżej, oraz nazwę formacji wojskowej, której żołnierzy przedstawiono na ilustracjach.

.....

.....

Zadanie 20. (3 p.)

Przyjrzyj się uważnie mapie Polski z II poł. XVIII wieku i odpowiedz na poniższe pytania.

wlaczpolskie.pl

I. Określ, w granicach których państw zaborczych znalazły się podane ziemie. Wpisz odpowiednio: Prusy, Rosja lub Austria.

A. Kurlandia – ……

B. Małopolska - ……

II. Do każdego z podanych obszarów dopisz dwa odpowiadające mu miasta. Wybierz je spośród oznaczonych na mapie.

A. ziemie przyłączone do Austrii w 1772 roku ……

……..

B. ziemie przyłączone do Prus w 1793 roku……

……

KLUCZ ODPOWIEDZI
Konkurs historyczny dla uczniów szkoły podstawowej
etap rejonowy – rok szkolny 2020/2021

<table>
<tr><th>Numer zadania</th><th>Model odpowiedzi</th><th>punktacja</th><th>Zasady przyznawania punktów</th></tr>
<tr><td>1</td><td>
<table>
<tr><th>l.p.</th><th>informacja</th><th>nr na mapie</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Powstała tam religia, z którą związany jest symbol na ilustracji C.</td><td>2</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Powstały tam Wiszące ogrody Semiramidy – jeden z cudów świata starożytnego.</td><td>4</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Powstała tam budowla pokazana na ilustracji A.</td><td>5</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Bogów wyobrażano sobie tam w sposób przedstawiony na ilustracji B.</td><td>1</td></tr>
<tr><td>5.</td><td>Uczeni umieli przeprowadzać operacje na otwartym mózgu, a także stosowali mumifikację.</td><td>3</td></tr>
</table>
</td><td>0 - 3</td><td>3 pkt za wszystkie poprawne odpowiedzi, 2 pkt za 4 dobre, 1 punkt za 2-3 poprawne odpowiedzi
Razem 3 punkty</td></tr>
<tr><td>2</td><td>D</td><td>0 - 1</td><td>1 pkt za poprawną odpowiedź</td></tr>
<tr><td>3</td><td>
<table>
<tr><td>Na mapie przedstawiony został podział państwa Franków między synów Karola Wielkiego</td><td></td><td>F</td></tr>
<tr><td>W wyniku podziału państwa Franków Lotar otrzymał ziemie położone na zachód od posiadłości Karola Łysego.</td><td></td><td>F</td></tr>
<tr><td>Ziemie oznaczone literą C otrzymał Ludwik.</td><td>P</td><td></td></tr>
<tr><td>Wydarzenia opisane w tekście oraz zobrazowane mapą miały miejsce w IX wieku.</td><td>P</td><td></td></tr>
</table>
</td><td>0 - 2</td><td>2 pkt za 3-4 dobre odpowiedzi, 1 pkt za 2 dobre odpowiedzi</td></tr>
<tr><td>4</td><td>A – Mieszko I
B - Dobrawa
C - „że porzuci ów zwyczaj pogański i przyjmie sakramenta wiary chrześcijańskiej”
D – 966 r.</td><td>0 - 2</td><td>2 pkt za wszystkie dobre odpowiedzi, 1 pkt za 2-3 dobre odpowiedzi</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>5</td><td>a – I – D
II - D
b –<table><tr><td>Ciężkozbrojnych wojowników drużyny nazywano rycerzami.</td><td></td><td>F</td></tr><tr><td>Wojowie Mieszka I byli uzbrojeni w miecze, włócznie, topory i tarcze, a ich ciała były chronione przez kolczugi oraz hełmy.</td><td>P</td><td></td></tr><tr><td>Do obowiązków członków drużyny Mieszka I oprócz służby zbrojnej należało także zajmowanie się jakimś rzemiosłem.</td><td></td><td>F</td></tr></table></td><td>0 - 3</td><td>3 pkt za 4-5 dobre odpowiedzi;
2 pkt za 3 dobre odpowiedzi
1pkt za 2 dobre odpowiedzi
Razem 3 punkty</td></tr>
<tr><td>6</td><td>A -Kraków
B- Malbork</td><td>0 - 1</td><td>1 pkt za wszystkie poprawne odpowiedzi</td></tr>
<tr><td>7</td><td>a) A
b) Prusami [Jaćwingami]
c) 1 – F; 2 - F</td><td>0 - 3</td><td>1 pkt za poprawne odpowiedzi do każdego podpunktu
Razem 3 punkty</td></tr>
<tr><td>8</td><td>Polska i Litwa w XIV i XV wieku; Rzeczpospolita w XV w. [wszystkie inne merytorycznie poprawne odpowiedzi]</td><td>0 - 1</td><td>1 pkt za poprawną odpowiedź</td></tr>
<tr><td>9</td><td>A) Kazimierz [IV] Jagiellończyk
B) Zobowiązanie króla, że nie będzie nakładać nowych podatków, zwoływać pospolitego ruszenia i ustanawiać nowych praw bez zgody sejmików ziemskich. potwierdzenie nietykalności osobistej i majątkowej szlachty, ograniczenie liczby chłopów opuszczających wieś, zakaz kupowania ziemi poza miastem przez mieszczan, zwolnienie szlachty z ceł na towary z własnych dóbr lub sprowadzanych na swoje potrzeby, ograniczenia zbiegostwa chłopów.
C)w przypadku wyprawy poza granice Korony Polskiej [ziem polskich/kraju]</td><td>0 - 3</td><td>1 pkt za każdą poprawną odpowiedź w podpunkcie
Razem 3 punkty</td></tr>
<tr><td>10</td><td>A – kompas[busola]
B – astrolabium[sekstet]</td><td>0 - 1</td><td>1 pkt za obie poprawne odpowiedzi</td></tr>
<tr><td>11</td><td>A – Henryk Walezy
B – XVI w.
C - z Francji
D – w wyniku bezpotomnej śmierci Zygmunta Augusta[ostatniego Jagiellona], [w wyniku wyboru w wolnej elekcji]</td><td>0 - 2</td><td>2 pkt za wszystkie dobre odpowiedzi,
1 pkt za 2-3 dobre odpowiedzi</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td>12</td><td>A. Władysław [IV] Waza
B. jest wyznania prawosławnego [chrześcijańskiego]; [kwestia samej religii]
C. ataman[hetman]</td><td>0 - 3</td><td>1 pkt za każdą poprawną odpowiedź w każdym podpunkcie
Razem 3 punkty</td></tr>
<tr><td>13</td><td>1 – Kamieniec Podolski
2 – B
3 – 1672 r.
4 – Michał Korybut Wiśniowiecki</td><td>0 - 2</td><td>2 pkt za wszystkie dobre odpowiedzi,
1 pkt za 2-3 dobre odpowiedzi</td></tr>
<tr><td>14</td><td>A – [styl] barokowy; złocenia, spiralne kolumny, putto – pucułowate aniołki, motywy religijne, sztukateria, sklepienia pokryte freskami – plafony, otwarte kaplice
B – [styl] renesansowy; attyka, arkada, rzeźby, krużganki</td><td>0 -2</td><td>1 pkt za każdą poprawną odpowiedź w każdym podpunkcie
Razem 2 punkty</td></tr>
<tr><td>15</td><td><table><tr><th>Lp.</th><th>Charakterystyka postaci</th><th>Postać</th></tr><tr><td>1.</td><td>Znakomity wódz. Uczestnik wojen ze Szwecją i Moskwą oraz walk z Tatarami i Kozakami. W czasie „potopu” szwedzkiego organizował wojnę podjazdową. Zwyciężył Szwedów pod Warką w 1656 roku. Od 1665 roku hetman polny koronny.</td><td>Stefan Czarniecki</td></tr><tr><td>2.</td><td>Jeden z największych dowódców europejskich XVII w. Hetman wielki litewski od 1605 r. Zwyciężył Szwedów w bitwie pod Kircholmem w 1605 r., a rokoszan sandomierskich pod Guzowem w 1607 r. Zmarł w oblężonym przez Turków Chocimiu.</td><td>Jan Karol Chodkiewicz</td></tr><tr><td>3.</td><td>Wybitny wódz. Hetman i kanclerz wielki koronny od 1618 roku. Uczestnik walk z Kozakami i Szwedami. Pokonał wojska moskiewskie w bitwie pod Kłuszynem w 1610 roku. Zginął podczas odwrotu spod Cecory w 1620 roku.</td><td>Stanisław Żółkiewski</td></tr></table></td><td>0 - 2</td><td>2 pkt za wszystkie dobre odpowiedzi,
1 pkt za 2-3 dobre odpowiedzi</td></tr>
</table>

	4. Wojewoda ruski, główny przeciwnik Bohdana Chmielnickiego zwany „młotem na Kozaków”, obrońca Zbaraża, ojciec polskiego króla. — Jarema Wiśniowiecki		
16	A – [James] Watt; maszyna parowa B - Powstał silnik parowy, który zaczęto używać na wiele sposobów: do poruszania się wind górniczych, statków, lokomotyw, do napędzania maszyn włókienniczych. [przemysł], wszystkie merytorycznie poprawne odpowiedzi	**0 - 2**	**1 pkt za każdą poprawną odpowiedź w każdym podpunkcie** **Razem 2 punkty**
17	Hołd pruski — 1 Bitwa pod Wiedniem — Konfederacja warszawska — Uniwersał połaniecki — 6 Założenie Szkoły Rycerskiej — Potop szwedzki —	**0 - 1**	**1 pkt za poprawną odpowiedź**
18	D	**0 - 1**	**1 pkt za poprawną odpowiedź**
19	a) A – Bartosz Głowacki; B- Tadeusz Kościuszko b) Powstanie kościuszkowskie; kosynierzy	**0 - 2**	**1 pkt za każdą poprawną odpowiedź w każdym podpunkcie** **Razem 2 punkty**
20	I. A. Kurlandia – Rosja B. Małopolska – Austria II. A. ziemie przyłączone do Austrii w 1772 roku – Zamość, Halicz, Przemyśl, Lwów B. ziemie przyłączone do Prus w 1993 roku – Gdańsk, Gniezno, Poznań, Kalisz, Płock	**0 - 3**	**1 pkt za każdą poprawną odpowiedź w podpunkcie I i po 1 punkcie za poprawnie wypełnione wiersze A i B w podpunkcie II** **Razem 3 punkty**